

ΕΝΟΤΗΤΑ 10η

Χριστός γεννάται!

Καινούργιος χρόνος έρχεται!

Γιορτές του Δωδεκάμερου

Χριστούγεννα

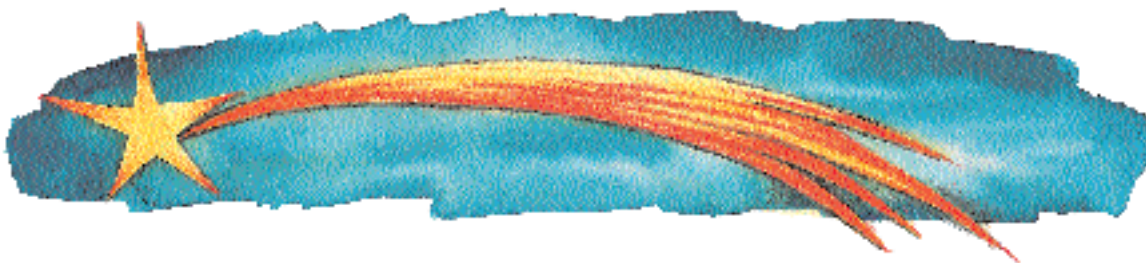
Στο σπήλαιο της Βηθλεέμ

Έγινε πέρα στην Ανατολή, στον τόπο τον παράδοξο. Ποιο χρόνο δεν σας λέω. Φτάνει να μετρήσετε τον φειτό και να γυρίσετε άλλα τόσα χρόνια πίσω και το βρίσκετε αμέσως. Εκείνη τη νύχτα, ύστερα από ένα μακρινό ταξίδι, μια γυναίκα ετοιμόγεννη και ο άντρας της σταμάτησαν σε μια σπηλιά να ξεκουραστούν.

Εκεί η γυναίκα γέννησε το παιδί και το βύζαξε, το τύλιξε στο σάλι της και τ' απίθωσε στη φάτνη πάνω στ' άχυρα να κοιμηθεί. Δίπλα τους, κάτω στο χώμα πλαγιασμένα τα ζωντανά, βόδια και πρόβατα και άλογα μαζί, έμεναν άγρυπνα.

Η μητέρα και το μωρό ησύχαζαν μέσα στη σπηλιά. Από ψηλά κατέβαινε αγγελική αρμονία και ένα αστέρι έχυνε το φως του παντού. Γονατιστοί μπρος στα πόδια της μάνας οι Μάγοι πρόσφεραν τα δώρα τους, τη σμύρνα και το χρυσάφι και το λιβάνι, και ονόμαζαν τον γιο της βασιλέα και Θεό.

A. Καρκαβίτσας, *Τα λόγια της πλήρης Διασκευής*

* παράδοξο: παράξενο

* το απίθωσε: το ακούμπησε

* αγγελική αρμονία ... το φως του παντού: ο τόπος γύρω ήταν γεμάτος φως και μουσική.

- Πού συνέβη αυτή η ιστορία;
- Ποια χρονιά;
- Ποιο ήταν το μωρό που γεννήθηκε και ποια ήταν η μητέρα του;
- Πού κοιμόταν το μωρό;
- Ποιοι ήρθαν στη σπηλιά;

Πρωτοχρονιά

Πώς γιόρταζαν παλιά την Πρωτοχρονιά στην Ελλάδα

Η Πρωτοχρονιά [...] ήταν αξέχαστη. Τα δώρα ήταν κάτω από το δέντρο και το βράδυ τα μοίραζαν. Στο μεταξύ κάποιος μεγάλος έβγαине κρυφά έξω κι έριχνε από την καπνοδόχο καρύδια, κάστανα, γλυκά και έλεγαν πως είναι ο Άγιος Βασίλης που περνάει από τα σπίτια.

Η Πρωτοχρονιά είχε τα δικά της κάλαντα. Το μεσημέρι, μετά το φαγητό, έκοβαν τη βασιλόπιτα και είχαν την αγωνία να δουν σε ποιον θα πέσει το φλουρί*. Οι Βασίληδες και οι Βασιλικές που γιόρταζαν δέχονταν τους επισκέπτες και είχαν ετοιμάσει μεζεδάκια με λίγο ουζάκι.

Εργασία των παιδιών της Gesamtschule Essen-Mitte
Περιοδικό Αερόστατο, τεύχος 98

* σε ποιον θα πέσει το φλουρί: σε ποιον θα τύχει το φλουρί.

- Πώς γιόρταζαν παλιά την Πρωτοχρονιά στην Ελλάδα;
- Πώς γιορτάζετε την Πρωτοχρονιά στην πόλη που μένεις;

Τα Καλικαντζαράκια

Ο στύλος της γης

Κάτω από τη γη υπάρχει ένα μεγάλο δέντρο σαν στύλος πελώριος* και γερός και βαστάει τη γη. Έτσι έλεγαν οι παλαιότεροι. Εκεί κάτω βρίσκονται όλο τον χρόνο οι καλικάντζαροι και δουλεύουν νύχτα και μέρα. Προσπαθούν να κόψουν τον στύλο που βαστάει τη γη, γιατί θέλουν να τη δουν να γκρεμίζεται και να γελούν. Χτυπούν, λοιπόν, με μικρά τσεκουράκια και πριονίζουν με πριονάκια. Κάθε χρόνο, μόλις ζυγώνουν* να το κόψουν, να σου και έρχονται τα Χριστούγεννα!

- Άιντε να πάμε τώρα να γλεντήσουμε λίγο πάνω στη γη, πειράζοντας τους ανθρώπους, γιορτές ημέρες που φτάνουν. Πάμε και στον γυρισμό μας το αποκόβουμε*, λένε.

Έρχονται, λοιπόν, κοντά μας. Στον γυρισμό τους, όμως, βρίσκουν το δέντρο να έχει θρέψει*. Και τότε αρχίζουν πάλι από την αρχή.

Ευτυχώς που είναι τόσο κουτούτσικοι* οι καλικάντζαροι! Και γι' αυτό κάθε χρόνο τα ίδια κάνουν και πάντα τα ίδια παθαίνουν με τούτο το θεόρατο δέντρο που κρατάει τη γη ολόκληρη με τα χωριά της και με τις πολιτείες της.

Λαϊκή παράδοση

* πελώριος: πολύ μεγάλος

* ζυγώνω: πλησιάζω

* αποκόβω: τελειώνω το κόψιμο

* έχει θρέψει: έχει μεγαλώσει, έχει ξαναγίνει το ίδιο

* κουτούτσικος: χαζούλης

- Πού ζουν οι καλικάντζαροι;
- Τι προσπαθούν να κάνουν;
- Ποια άλλα ζαβολιάρικα πλασματάκια από κόμικς ή ταινίες ξέρετε;

Το χριστουγεννιάτικο τραπέζι

Το κοριτσάκι έτριψε δεύτερο σπίρτο. Η λάμψη έπεφτε πάνω στον τοίχο. Ξαφνικά ο τοίχος έφυγε και η μικρή είδε τι γινόταν μέσα στη σάλα, που ήταν πίσω από τον τοίχο. Το τραπέζι ήταν στρωμένο με ένα ωραίο κατάσπρω τραπεζομάντηλο, όπου έλαμπαν τα σερβίτσια. Πιο πέρα βρισκόταν τα φαγητά, στη μέση ήταν η ψητή χήνα με ζαχαρωμένα μήλα. Και να που το πουλί ζωντανεύει ξαφνικά κι έρχεται μπροστά στη μικρή, με ένα πιρούνι και ένα μαχαίρι, καρφωμένο στο στήθος του [...].

Η μικρή παίρνει τρίτο σπίρτο και ονειρεύεται τώρα πως είναι κοντά σε ένα δέντρο χριστουγεννιάτικο, πολύ πλουσιότερο από κείνο που είδε πέρυσι σε ένα πλούσιο σπίτι από τα τζάμια του παραθυριού. Στα πράσινα κλαριά του καίνε πολύχρωμα κεριά κι από όλες τις μεριές κρέμονται παιχνιδάκια, φωτάκια, μπαλίτσες. Κάτω από το δέντρο υπάρχουν πολλά δώρα.

Χανς Κρίστιαν Άντερσεν, *Το κοριτσάκι με τα σπάρτα*

Χριστούγεννα ... στο κατακαλόκαιρο!!!

(από το ημερολόγιο της Αγγελικής)

Αδελαΐδα, 8 Δεκεμβρίου 1999.

Μέσα Δεκεμβρίου. Κοντεύει να τελειώσει κι αυτή η χρονιά. Ήδη το καλοκαίρι μπήκε για καλά. Τα μαγαζιά στην πόλη στολίστηκαν για τα Χριστούγεννα.

Το επόμενο Σάββατο θα γίνει στην πόλη η χριστουγεννιάτικη παρέλαση. Συμφωνήσαμε με τη Ναρίγκα να πάμε. Θα παρελάσουν διάφορα άρματα και θα γίνει διαγωνισμός. Το καλύτερο άρμα θα πάρει το βραβείο. Πέρυσι θυμάμαι ότι πήρε το βραβείο το άρμα με τον Άγιο Βασίλη που έκανε σέρφιγκ.

Μετά την παρέλαση θα πάμε στη θάλασσα να περπατήσουμε και να παίξουμε ρακέτες, όπως και την περασμένη Κυριακή. Τώρα που μπήκε το καλοκαίρι είναι πολύ όμορφα στη θάλασσα, γιατί έχει δροσιά και μαζεύεται πολύς κόσμος.

Προχτές πήραμε τηλέφωνο τη θεία Βαρβάρα στην Ελλάδα, για να της ευχηθούμε στη γιορτή της. Μας είπε ότι εκεί στο χωριό έπεσε το πρώτο χιόνι και ότι περιμένουν και φέτος τα Χριστούγεννα πολύ χιόνι. Εγώ έχω δει χιόνι μονάχα στις φωτογραφίες και στην τηλεόραση. Θέλω πολύ κάποτε να γιορτάσω τα Χριστούγεννα με χιόνι στο χωριό της γιαγιάς και να παίξω χιονοπόλεμο. Όπως λέει και κείνο το τραγουδάκι που μάθαμε στο ελληνικό σχολείο:

Χιόνια στο καμπαναριό
που Χριστούγεννα σημαίνει.
Χιόνια στο καμπαναριό
Ξύπνησε όλο το χωριό.

Από το υλικό της Ομάδας της Αυστραλίας

- Πώς είναι ο καιρός στην Αυστραλία και πώς στην Ελλάδα, όταν γιορτάζουμε τα Χριστούγεννα;
- Πώς είναι ο καιρός τα Χριστούγεννα στην πόλη που μένεις;

Λεξιλόγιο

ο Χριστός
ο Άη Βασίλης

ο βασιλιάς
ο ναός

η αρμονία
η βασιλόπιτα
η μπαλίτσα
η σπηλιά
η φάτνη
η χήνα
η καπνοδόχος

το καμπαναριό
το καρύδι
το κάστανο
το παιχνιδάκι
το τραπεζομάντηλο
το σπήλαιο
το σερβίτσιο
το φλουρί
το φωτάκι
το χιόνι

αγγελικός, -ή, -ό
γονατιστός, -ή, -ό
ζαχαρωμένος, -η, ο
παραδοσιακός, -ή, -ό
πολύχρωμος, -η, -ο
ψητός, -ή, -ό

βυζαίνω
γλεντώ
γιορτάζω
γονατίζω
πριονίζω
τυλίγω

Εκφράσεις

η παραμονή της Πρωτοχρονιάς

η παραμονή των Χριστουγέννων